

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Suvac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, O. Cojocaru, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

22 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Constantin Cachița, și reprezentantul recurentului Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Evghenii Condrea împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile de apel declarate de către apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de către reprezentantul apelantului Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban, și a fost menținută hotărârea din 06 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 02 iunie 2020, Evghenii Condrea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, pe rolul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, se află în examinare cauza civilă, nr. 25-130/17, la cererea depusă de Evghenii Condrea împotriva executorului judecătoresc Oleg Șevenco și Andrei Kovalski cu privire la constatarea ilegalității și anularea încheierilor executorului judecătoresc nr. 102-461/2013 din 26 noiembrie 2013 de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, și, respectiv, din 28 ianuarie 2014, de anulare parțială a măsurilor de asigurare a acțiunii, depusă încă la data de 08 februarie 2014, adică exact cu 6 ani și 3 luni în urmă.

A susținut reclamantul că, de la depunerea cererii și până în momentul adresării cu prezenta acțiune, aceasta a fost examinată în fond și în ordine de recurs de 4 ori, de fiecare dată prima instanță, respingând cererea depusă de reclamant, iar instanța de recurs (fie Curtea de Apel Chișinău, fie Curtea de Apel Comrat) de fiecare dată a casat actele de dispoziție emise de prima instanță, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

Actualmente cauza se află în examinare în prima instanță pentru a 5-a oară.

A afirmat reclamantul că, încălcarea vădită a termenului rezonabil de examinare a cauzei rezultă și din faptul că, potrivit prevederilor Codului de executare, în vigoare până la 01 iunie 2018, acțiunile privind contestarea actelor, acțiunilor și/sau inacțiunilor executorului judecătoresc trebuiau să fie examinate în termen de cel mult 30 de zile de la data adresării în instanța de judecată, termen care nu a fost respectat, la niciuna din cele 5 examinări a cauzei de către prima instanță.

Deoarece cauza supusă examinării nu este una complexă, obiectul acesteia fiind contestarea actelor, acțiunilor și inacțiunilor executorului judecătoresc, având în vedere că nu a fost necesar audierea martorilor, dispunerea efectuării expertizelor judiciare și/sau alte incidente procedurale, a considerat reclamantul că încălcarea termenului rezonabil de examinare impune în mod exclusiv modul în care aceasta a fost gestionată și examinată de către instanța de judecată.

De asemenea, a mai menționat că, miza pentru reclamant în respectiva cauză este una considerabilă, în mod special datorită faptului că, prin actele, acțiunile și inacțiunile executorului judecătoresc contestate, acestuia i-a fost încălcat în mod disproportionat și nejustificat dreptul de proprietate garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO, cauzându-i un prejudiciu de peste 10 000 euro.

A mai indicat reclamantul că, aplicându-i-se ilegal sechestrul asupra tuturor bunurilor sale, a fost în imposibilitate de a-și onora obligațiile rezultate din contractul de vânzare-cumpărare a terenurilor sechestrate, fiind obligat să-i achite cumpărătorului, Dmitrii Labunschii, suma în mărime de 10 000 euro cu titlu de restituire a dublei arvune, taxa de stat în sumă de 6276 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei. Or, prin aplicarea sechestrului, prin încheierea din 26 noiembrie 2013, pe toate bunurile reclamantului în valoare de circa 120 000 euro, este depășită de aproape 7 ori valoarea sumei asigurate (17 000 euro), iar menținerea sechestrului prin încheierea din 28 ianuarie 2014 pe bunurile reclamantului în sumă totală de circa 46 000 euro, este depășită de aproximativ 2,5 ori suma asigurată.

În concluzie, pornind de la cele menționate, având în vedere gradul de complexitate a cauzei destul de redus, lipsa incidentelor procedurale care ar fi determinat tergiversarea examinării cauzei, conduita activă a reclamantului în sensul examinării cauzei într-un termen cât mai restrâns, precum și miza deosebit de importantă ce o poartă cauza respectivă pentru reclamant, a considerat reclamantul că, examinarea acesteia deja de mai bine de 6 ani și 3 luni de zile de la momentul intentării acțiunii, reprezintă o încălcare vădit nejustificată a termenului rezonabil de examinare a acesteia, și respectiv, a dreptului reclamantului la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO.

A solicitat reclamantul, constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei nr. 25-130/17, pendinte pe rolul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, compensarea de la bugetul de stat în beneficiul reclamantului a prejudiciului moral în mărime de 90 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea, a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului lui Evghenii Condrea la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, nr. 25-130/17, pendinte pe rolul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central; S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Evghenii Condrea, suma în mărime de 20

000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat pentru încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, nr. 25-130/17, pendinte pe rolul Judecătorei Cimișlia, sediul Central; S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Evghenii Condrea, suma în mărime de 6000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată; În rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile de apel declarate de către apelantul Ministerul Justiției al RM și de către reprezentantul apelantului Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban, și a fost menținută hotărârea din 06 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță, urmează a fi menținută, ca fiind legală și corectă, constituind rezultatul examinării în ansamblu a tuturor probelor anexate prezentei cauze.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 02 iunie 2020, Evghenii Condrea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Astfel, instanța de apel a constatat că, pe rolul Judecătorei Cimișlia, sediul Central, se află în examinare cauza civilă, nr. 25-130/17, la cererea depusă de Evghenii Condrea împotriva executorului judecătoresc Oleg Șevcenco și Andrei Kovalski cu privire la constatarea ilegalității și anularea încheierilor executorului judecătoresc nr. 102-461/2013 din 26 noiembrie 2013 de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, și, respectiv, din 28 ianuarie 2014, de anulare parțială a măsurilor de asigurare a acțiunii, depusă încă la data de 08 februarie 2014, adică exact cu 6 ani și 3 luni în urmă.

Totodată, instanța de apel a statuat că, în cadrul examinării cauzei în prima instanță, corect s-a stabilit faptul încălcării termenului rezonabil la judecarea acțiunii depusă de către Evghenii Condrea împotriva executorului judecătoresc, Oleg Șevcenco și Andrei Kovalski cu privire la constatarea ilegalității și anularea încheierilor executorului judecătoresc nr. 102-461/2013 din 26 noiembrie 2013 de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, și respectiv din 28 ianuarie 2014, de anulare parțială a măsurilor de asigurare a acțiunii, depusă de reclamant încă la data de 08 februarie 2014, adică cu 6 ani și 3 luni în urmă, iar în acest context perioada care trebuie luată în considerare începe în ziua în care persoana s-a adresat cu o cerere în instanța de judecată, în speță, fiind data de 13 februarie 2014.

Instanța de apel a mai constatat că, prima instanță întemeiat a stabilit că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că, mărimea compensației trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

De asemenea, instanța de apel a mai indicat și faptul că, la stabilirea încălcării termenului rezonabil a examinării cauzei, prima instanță corect s-a expus asupra faptului că, la caz, instanțele de judecată, care au examinat cauza din Raportul motivat expres rezultă că, durata excesivă de soluționare a cauzei, în mare parte, a fost

favorizată de numeroasele reexaminări de către instanța de judecată, cel puțin cinci la număr, ca urmare a casării de către instanța ierarhic superioară a actelor procedurale emise de instanțele de fond, motiv pentru care, instanța de judecată va constata încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei la cererea depusă de Evghenii Condrea.

La fel, instanța de apel a conchis că, prima instanță just a stabilit faptul că, suma de 90 000 lei, este vădit disproporționat și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz, ori, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, instanța de judecată corect a stabilit necesar de a încasa cu titlul de prejudiciu moral suma în mărime de 20 000 lei.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că, cererile de apel depuse, sunt pur declarative, or, apelanții nu au prezentat careva probe veridice în vederea casării hotărârii atacate.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a respinge cererile de apel declarate de către apelantul Ministerul Justiției al RM și de către reprezentantul apelantului Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban, și de a menține hotărârea din 06 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 10 noiembrie 2021, reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii primei instanțe din 06 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

La 07 decembrie 2021, reprezentantul recurentului Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii primei instanțe din 06 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii pretenției de încasarea a sumei în mărime de 90 000 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată în sumă totală de 11 940 lei, cu emiterea în această parte unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursurilor depuse, recurenții, deopotrivă au exprimat dezacordul cu decizia recurată, calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, recurenții, au opinat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței vizate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 24 noiembrie 2021, instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 209).

Prin referința depusă la 17 decembrie 2021, reprezentantul intimatului-recurent Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban, a solicitat de a considera recursul declarat de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 29 iunie 2021, iar cererile de recurs au fost depuse la 10 noiembrie 2021 și, respectiv la 07 decembrie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea prin intermediul oficiului poștal a copiei deciziei integrale participanților la proces la 05 octombrie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d. 195), și la 07 octombrie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d. 196), fiind confirmată recepționarea acestora de către recurenți la termenul indicat. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, și reprezentantul recurentului Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, și reprezentantul recurentului Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părților recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității

constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibile recursurile declarate de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, și reprezentantul recurentului Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Constantin Cachița, și reprezentantul recurentului Evghenii Condrea, avocatul Igor Coban, împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat